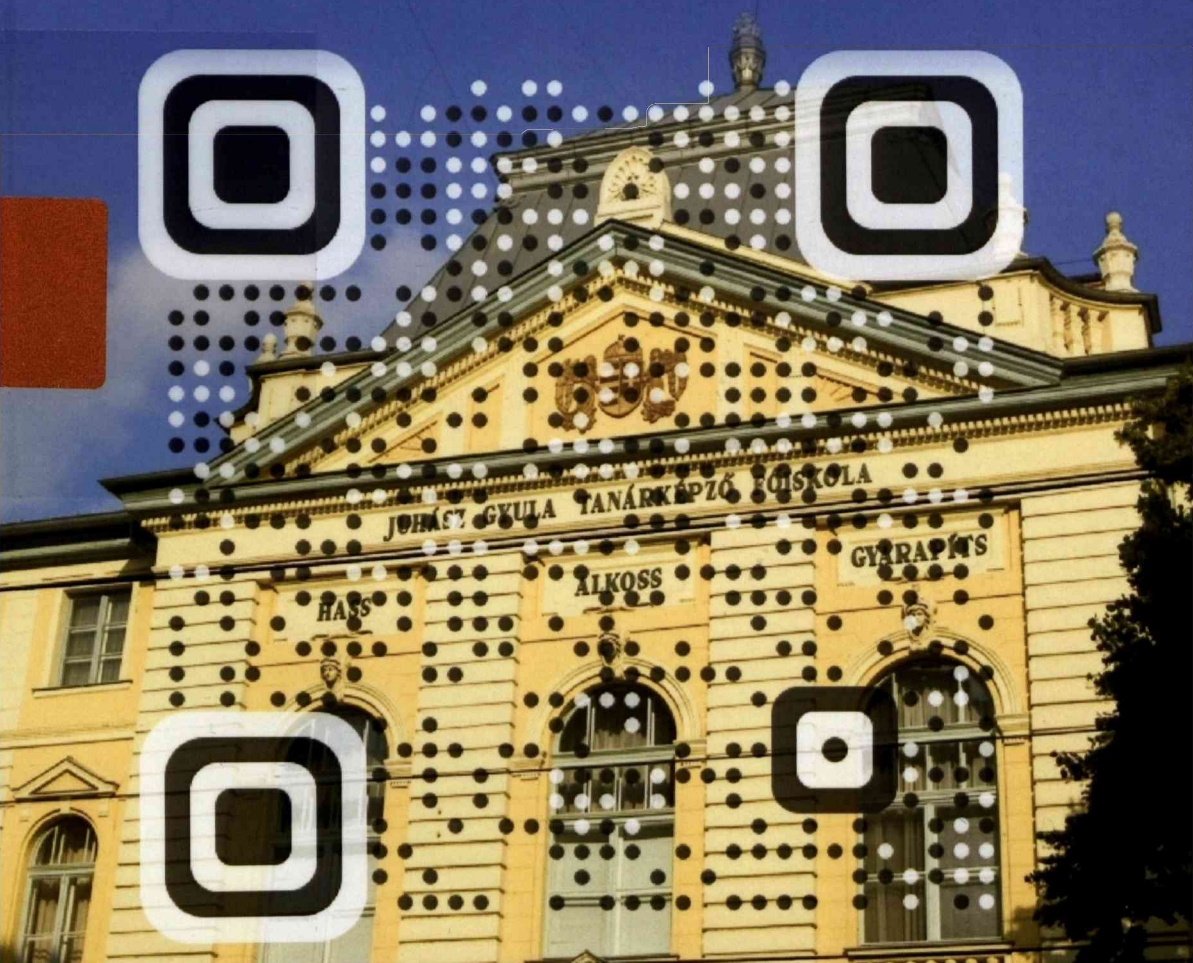

NYELVEK KÓDOK HALLGATÓK

ALKALMAZOTT NYELVÉSZETI TANULMÁNYOK 2.

NYELVEK

X 238637

KÓDOK

HALLGATÓK

Alkalmazott nyelvészeti tanulmányok 2.

Szerkesztők:

Klippel Rita – Sulyok Hedvig – Tóth Eszter

SZEGEDI
EGYETEMI
KIADÓ

X

Szegedi Egyetemi Kiadó
Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó
Szeged
2015

Nyelvészeti Füzetek 13.

Sorozatszerkesztők: Tóth Szergej, Vass László

Szerkesztők:

Klippel Rita –Sulyok Hedvig – Tóth Eszter

SZTE Klebelsberg Könyvtár

J001171124

Lektorok:

Sulyok Hedvig
Tóth Szergej

Rezümét fordította:

Erdei Tamás

Angol anyanyelvi lektor:

Henry Fitzpatrick

A kötet a 2014. május 8–9-én megrendezett II. Találkozások – Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékek
5. Országos Találkozója konferenciák előadásait tartalmazza.

Szervezők:

Szegedi Tudományegyetem, Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, Alkalmazott Humántudományi Intézet,
Magyar és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék

© SZTE JGYPK 2015

X 238637

ISSN 1217 9957

ISBN 978-615-5455-15-5 (nyomtatott)

ISBN 978-615-5455-16-2 (elektronikus)

Tartalom

ELŐSZÓ

Tisztelet az Olvasónak	7
ALBERT SÁNDOR Hogyan fordítsuk a fordíthatatlant? (A fordítás paradoxonjai).....	9
BUDAI TÍMEA Előny vagy hátrány? (A magyar jelnyelv sztenderdizációjának aktuális kérdései)	14
DAUNER ORSOLYA CECÍLIA – SIMON ZSUZSANNA Pártalálás a XXI. században (Társkereső hirdetések elemzése)	19
DIMÉNY HAJNALKA Alakzat, hangulat és sajátos hangalak a magyar igékben	24
FÜZ NIKOLETTA Miért jobb az EU polgárainak a többnyelvűségi politika, mint az euroangol?	28
GAZDIK ÁGNES A mozgást jelentő igék kontrasztív vizsgálata a német és a magyar nyelvben	32
KISS RENÁTA A számterjedelem visszafelé és lexikális döntési feladatok vizsgálata online mérőeszköz segítségével	37
KISS RENÁTA – PATAI JOLÁN A korai olvasási képességek mérése 4–8 éves gyermekek körében.....	40
KŐŐ NIKOLETT Fenyegető levelek elemzése a kriminalisztikai szövegnyelvészet világában.....	44
KUBATOV DUBRAVKA Bókok a kulturális sztereotípiák tükrében.....	50
LANTOS KATINKA A tolerancia kifejeződése egy integrált közösségben	56
MAGASHÁZI VIRÁG A média szerepe a nyelvtudás fejlesztésében – a japán mint idegen nyelv esete (pilottanulmány).....	61
MÓZES DOROTTYA A kreol identitás stilizációja a karibi irodalomban (Sam Selvon The lonely Londoners című regényének elemzése).....	68
SEBESTYÉN STELLA Nyelvek harca a térben. Győr nyelvi tájképének elemzése	72
SOHA BORÓKA Magyar mint idegen nyelvi taneszköz	80
SOMOGYI LAURA Frazologizmusok kontrasztív nyelvészeti és intermedialis vizsgálata.....	84

TÓTH JUDIT	
A magyar fiatalok nyelvi attitűdje a kisebbségi és idegen nyelvekkel kapcsolatban	88
TÓTH MARGIT	
Idegennyelv-tanulás kisgyermekkorban: pro és kontra	93
TÖRÖK PETRA KLÁRA	
A kutyás terápia lehetőségei az anyanyelvi nevelésben	100
TUNNER SZANDRA	
A verbális agresszió vizsgálata az <i>X-Faktor</i> műsorában	105
WIRT PATRÍCIA	
A köznyelvi e ~ ő váltakozás	110
KÖNYVSZEMLE	
ERDEI TAMÁS	
Voigt Vilmos szemiotikája	117
HRENEK ÉVA	
Nyelvész hallgatók, beszélő nyelvészek. Alkalmazott nyelvészeti tanulmányok 1.	121
KLIPPEL RITA – TÓTH ESZTER	
Nyelvi rendszer és nyelvhasználat. Hallgatói tanulmányok.	123

ELŐSZÓ

Tisztelet az Olvasónak,

akinek jó szívvel ajánljuk e kötet írásait. Nemes hagyománnyá vált az utóbbi években, hogy az alkalmazott nyelvészetet oktató egyetemi tanszékek – Eötvös Loránd Tudományegyetem, Miskolci Egyetem, Pannon Egyetem, Szegedi Tudományegyetem – hallgatói minden év tavaszán *Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékek Országos Találkozója* keretében vázolják fel, adják elő kutatási témájuk egy-egy részét. A szervező intézmények, tanszékek és oktatók nagyon fontosnak tartják ezeket a találkozókat, hiszen ezáltal olyan fórumot biztosítanak diákjaik – a jövő nemzedék tanárai, kutatói – számára, ahol alkalom adódik az első szárnypórbálgatásokra: meghallgatják egymás előadását, az azt követő vitát, kérdeznek, hozzászólnak, véleményt alkotnak – egyszóval bepillantást nyernek a szakmai-tudományos élet egy szegmensébe.

Ehhez a hagyományhoz egy új kezdeményezés is csatlakozott 2013-ban: a szegedi *Találkozások* konferencia, melynek célja nemcsak az alkalmazott nyelvészet, hanem – tágabb értelemben – a nyelvészet iránt érdeklődő hallgatók találkozása, így ezen az összejövetelen a fentebb említett egyetemek mellett Szegedről a Bölcsészettudományi Kar, Budapestről az Interkulturális Nyelvészet PhD-programjában részt vevő, sőt a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem nyelvészhallgatói is képviseltették magukat.

Mivel az itt előadással szereplő diákok három – alap-, mester- és PhD-s – képzési szintről jöttek, tapasztalataik nem egyformák, felkészültségük is különböző, a megközelítések sokfélék, a színvonal sem mindig egyenletes. Egy dolog azonban közös keretbe illeszti e sok elemből álló mozaikot: valamennyi szerző legjobb tudása szerint arra törekedett, hogy képet alkothassunk egy nagyon gyakorlatias, szerteágazó, sokszínű tudományág, az alkalmazott nyelvészet világáról, témaköreiről.

A szervezők köszönetet mondanak mindazoknak, akik a konferencia megrendezésében segítettek, a kötet létrejöttét munkájukkal támogatták, s a hallgatókat elkísérték, felkészítették. Az *Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékek 5. Országos Találkozója* és a *II. Találkozások (SZTE, JGYPK, 2015. május 8–9.)* előadásainak írott, szerkesztett változatát Albert Sándor professzor úr plenáris előadásának anyaga, valamint Erdei Tamás, Hrenek Éva és Klippel Rita – Tóth Eszter recenziói fogják közre.

A szerkesztők

WIRT PATRÍCIA

Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar,
Nyelvtudományi Doktori Iskola, Magyar nyelvészet program, Szeged
wirt.pat@gmail.com

A köznyelvi e ~ ö váltakozás

Kulcsszók: *alakváltozatok, dialektológia, kérdőív, köznyelv, szociolingvisztika, szótár*

Bevezetés

Dolgozatom témája a sztenderd nyelvváltozatban kimutatható e ~ ö váltakozás, amelyet egy általam készített online kérdőív segítségével vizsgáltam. A mai magyar köznyelv több nyelvjárás ötvözésével alakult ki, bár a fő forrása az e-ző észak-keleti dialektus volt. A zárt é-t és a nyílt e-t megkülönböztető nyelvjárásokban a zárt é-vel ejtett szavak, amelyeket az ö-ző nyelvjárásokban általában ö-vel ejtenek, nagyobb arányban e-vel szilárdultak meg az irodalmi és köznyelvben, például *ember, kell, kereszt*. Előfordulnak a nyelvünkben olyan morfémák is, amelyeknek a labiális változata rögzült, például *sör, sötét, vörös*. A *Magyar értelmező kéziszótár* (Pusztai 2003) *köll* szócikket is tartalmaz, de ez a variáns *népies* minősítést kap, a *sör* mellett pedig a *ser* is szerepel, de *régies vagy tréfás* minősítéssel. A sztenderd beszélt és írott nyelvben a *ser* és a *köll* alakok nem használatosak, ezért ezeket nem tekintem váltakozóknak.

Kutatásom tárgyát azok a morfémák képezik, amelyek az írott és a beszélt köznyelvben egyaránt kétféle alakban léteznek. A szótárban nem kap minősítést ezeknek sem az e-ző, sem az ö-ző változata, hiszen mindkét formában használatosak, nincs közöttük stilisztikai különbség. Az ilyen esetekben viszont csak a pár egyik tagjánál szerepel a teljes szócikk, a másikonál pedig utalás található, például *csöppörög* Lásd *csepereg*. Valószínű, hogy a szerzők szerint elterjedtebb vagy sztenderdebb alaktól irányít a szótár a kevésbé köznyelvinek vagy kevésbé gyakorinak vélt formához. Megfigyelhető, hogy a szótárban általában az ö-ző alaktól mutat a szócikk az e-zőhöz, tehát ezt tekintik elsődlegesnek. Van néhány kivétel, például a *felesleg*, ahol a szócikk a *fölösleg*-hez utal a *Magyar értelmező kéziszótárban* (Pusztai 2003).

A kérdőíves vizsgálattal az volt a célom, hogy megmutassam, nem minden szópár esetében az illabiális változat az elsődleges, a válaszadók többsége által használt forma. Először a kiinduló hipotéziseimet vázoló föl, majd a feladatok és az adatközlők bemutatása következik. Ezután néhány példa kiemelésével szemléltetem a kapott eredményeket, melyeket életkori csoportokat ábrázoló diagramokon szemléltetek. Végül összegzem az eredményeimet és kitérek a további kutatási lehetőségekre is.

Feltételezéseim

A *Magyar helyesírás szabályai* (MTA 2011: 20) szerint írásban is használhatók a váltakozó morfémák mindkét alakváltozatukban, annak ellenére, hogy a helyesírásra alapvetően nem jellemző az ingadozás. Mivel a köznyelv inkább e-ző, a váltakozó alakok közül is inkább az e-zőt vélik sztenderdebbnek. A szótárírás hagyománya is ezt a nézetet tükrözi. Azt feltételeztem, hogy bizonyos szópárok esetében a *Magyar értelmező kéziszótár* (Pusztai 2003) által meghatározott sorrenddel ellentétben az ö-ző alak az elsődleges, a gyakoribb.

Lehetnek viszont olyan minimálpárok is a kérdőívben, amelyeknek az egyik tagját lényegesen több adatközlő választja. Az ilyen alakok bizonyos idő elteltével nem fognak már váltakozóként viselkedni, nem lehet majd kontextustól függetlenül fölcserélni őket egymással. Előfordulhat, hogy a kevésbé használt – legyen az az *e*-ző vagy az *ö*-ző megoldás – kiszorul a köznyelvből. Látszólagos idő-vizsgálattal (Trudgill 1997: 47) megállapítható, hogy az egyik variáns irányába való eltolódás mely korosztályokban van jelen a leginkább. A kérdőívvel kapott adatokból megtudható, hogy a különböző életkori csoportok tagjai melyik alakváltozatot preferálják. A következő részben bemutatom a kérdőívben szerepelő szópárokat és az adatközlők életkori csoportokra történő bontásának módszerét.

A feladat és az adatközlők

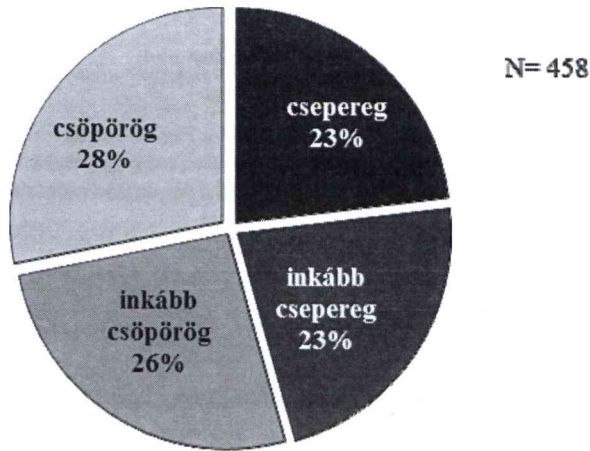
Az *e* ~ *ö* váltakozást mutató szavak használatának vizsgálatához egy online kérdőívet készítettem, amelynek eredményeit összevetettem a *Magyar értelmező kéziszótár* (Pusztai 2003) utalásai által meghatározott sorrenddel. A vizsgálatban résztvevőknek tizenhét *e*-t és *ö*-t váltakoztató szópár közül kellett kiválasztaniuk, hogy melyiket használják inkább: *becsenget* ~ *becsönget*, *csendes* ~ *csöndes*, *csengő* ~ *csöngő*, *csepereg* ~ *csöpörög*, *csepp* ~ *csöpp*, *felesleges* ~ *fölösleges*, *felhoz* ~ *fölhoz*, *felir* ~ *fölir*, *felölt* ~ *fölnött*, *felvétel* ~ *fölvétel*, *gyenge* ~ *gyöngye*, *gyep* ~ *gyöp*, *sepreget* ~ *söpörget*, *seprű* ~ *söpűrű*, *szegel* ~ *szögel*, *töröld fel* ~ *töröld föl*, *zsemle* ~ *zsömlé*. A kérdőívben a szópárok nem betűrendben szerepeltek, és nem mindegyiknél az *e*-ző alak állt elől, ezenkívül elhelyeztem közöttük nem *e* ~ *ö* váltakozó minimálpárokat is, például *gyerek* ~ *gyermek*, *hova* ~ *hová*. Erre azért volt szükség, hogy a válaszadók számára ne legyen egyértelmű, hogy az *e* ~ *ö* váltakozást tesztelem, és hogy tudatosan ne befolyásolják a döntésüket, hanem az összes szópárnál azt a változatot jelöljék, amelyiket valóban használni szokták. Négy válaszlehetőség közül kellett kiválasztani, hogy egyértelműen az egyik vagy inkább az egyik alakváltozatot preferálják, köztes válaszra nem volt lehetőségük. Ezzel a módszerrel döntésre sarkalltam az adatközlőket, bár a kikényszerített válaszadással járó kockázatot is vállaltam.

Összesen 458-an töltötték ki a kérdőívet az interneten. A résztvevőket hat életkori csoportra osztottam. A legfiatalabb korosztály volt a 10 és 14 év közöttiek, őket mindössze 12 fő képviselte, majd a 15 és 19 éves közöttiek, amely 81 főből állt. Ezt követte a 20 és 26 év közöttiek csoportja, akik a legtöbben, 228-an töltötték ki a tesztet. A 27 és 39 közti csoportot 72 fő, a 40 és 55 év közöttieket pedig 41 adatközlő reprezentálta. A legidősebbek csoportját az 56 és 73 év közöttiek tették ki, ők összesen 24-en voltak. A csoportok létszámának eltérése a véletlen mintavétel következménye.

A *Magyar dialektológia* (Kiss 2001) tankönyv sorra veszi, hogy az egyes nyelvjárási régiókban az illabiális vagy a labiális megoldásokat alkalmazzák-e a váltakozó esetekben. A nyugati és déli területeken (nyugatdunántúli, közép-dunántúli-kisalföldi, dél-dunántúli és dél-alföldi régiókban) inkább *ö*-vel, míg az északi és keleti részekén (Tisza-Körös-vidéki, palóc és északkeleti régiókban) inkább *e*-vel vagy *ë*-vel ejtik a váltakozó morfémákat. A kérdőíves vizsgálatomhoz a nyelvterület különböző részeiről érkeztek kitöltések, az ország határain belülről és kívülről is. A válaszok terület szerinti megosztását a XXIV. MANYE-konferencián A *köznyelvben váltakozó e-ző és ö-ző morfémák: Egy kérdőíves vizsgálat eredményei* (Wirt 2014) című előadásomban mutattam be, melyből az derült ki, hogy a független *ö*-ző dél-alföldi nyelvjárási régióból származók nagyobb arányban választották a labiális alakokat. Jelen kutatásomban az adatközlők életkora az elsődleges vizsgálati szempont, de néhány kiemelkedő esetben összevettem az eredményeket a születési hellyel is. A válaszadókat két csoportra osztottam aszerint, hogy az északi, északkeleti, keleti, vagy a déli, délnyugati, nyugati területeken található településeket adtak-e meg születési helyként. Ez alapján 295 fő tartozott a jellemzően *ö*-ző nyugati és déli, 163 fő pedig az inkább *e*-ző keleti és északi régiókba. A továbbiakban részletesebben ismertetem a kérdőívvel kapott adatokat néhány példa kiemelésével, melyeket diagramokon szemléltetek.

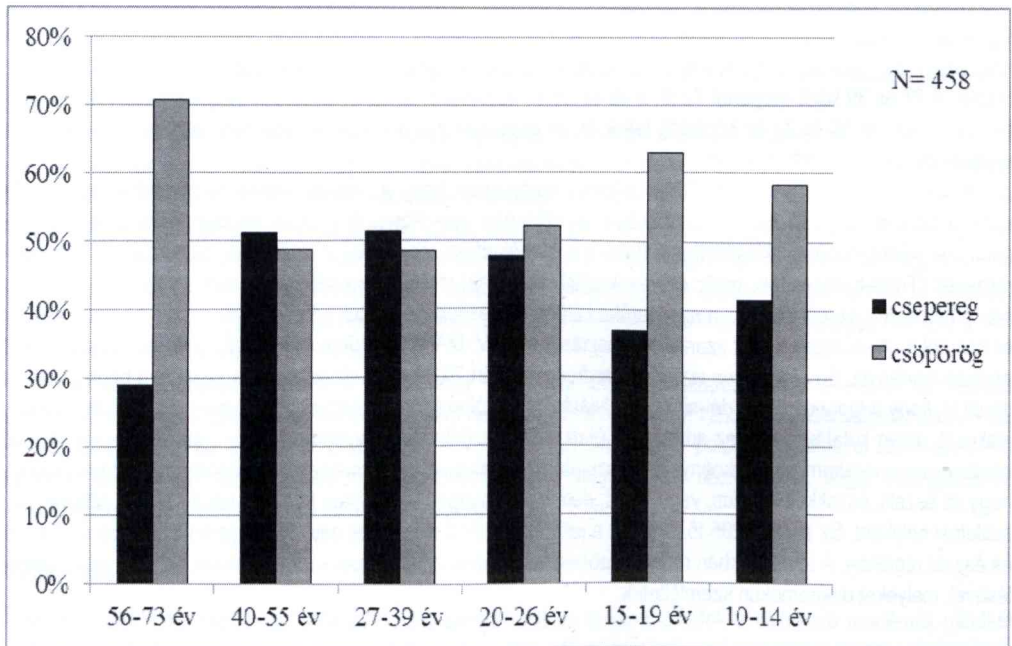
Eredmények

A kérdőívben szereplő *e* ~ *ö*-t váltakoztató szópárok közül a *csepereg* ~ *csöpörög*, a *zsemle* ~ *zsömlé* és a *csendes* ~ *csöndes* használatára vonatkozó eredményeket fogom részletesebben bemutatni az életkori felosztás alapján. Ezek a példák jól szemléltetik az értelmező szótár által meghatározott elsődlegességtől való eltérést és az életkori csoportok közötti különbséget.

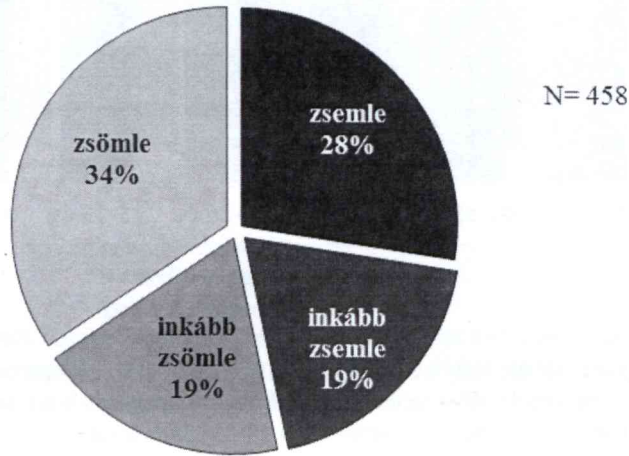
3. diagram
A csepereg ~ csöpörög használata

Az 1. kördiagramon látható, hogy a válaszok hogyan oszlottak meg a négy lehetőség között a csepereg ~ csöpörög szó pár esetében. Annak ellenére, hogy az értelmező szótárban az illabiális alakot tekintették a szerzők elsődlegesnek, a tesztben az adatközlők 28%-a egyértelműen a labiális, míg 26%-uk inkább a labiális változatot jelölte meg az általa használt formaként.

4. diagram
A csepereg ~ csöpörög használata

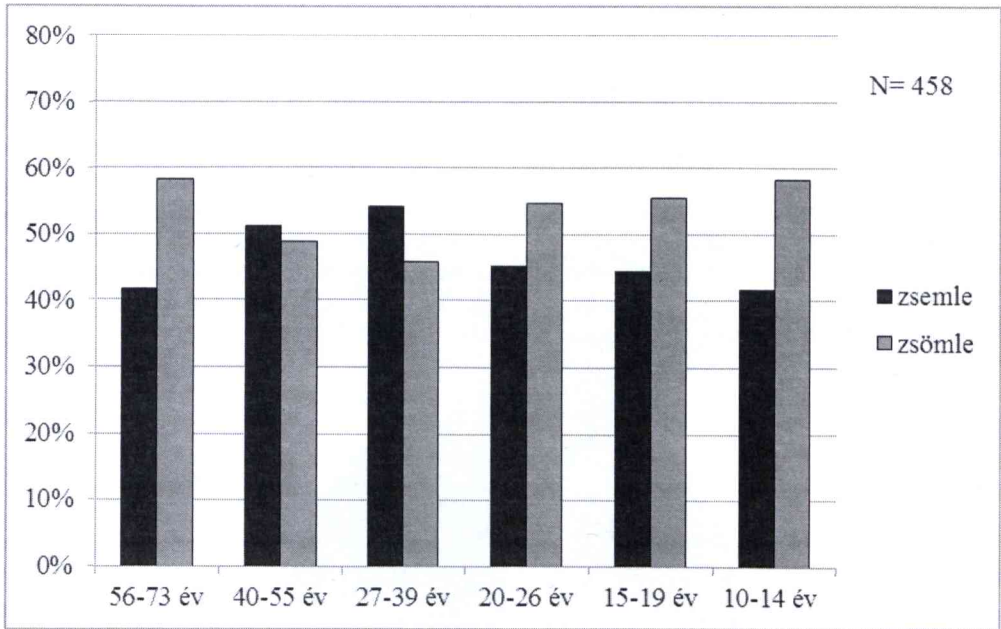
A 2. diagram a válaszok életkor szerinti megoszlását mutatja be a *csepereg* ~ *csöpörög* minimálpár esetében. Az inkább az egyik és az egyértelműen az egyik válaszokat az oszlopdiagramokon együtt kezeltem. Az adatokból kiderült, hogy a legidősebb korosztály nagyobb arányban választotta a labiális alakot, mint a többi életkori csoport tagjai. Viszont a fiatalabbak csoportjában is kimagaslik az *ö-ző* válaszok száma. Megvizsgáltam a legidősebbek életkori csoportját a születési hely szempontjából is. Ebben a csoportban kiemelkedően magas az inkább *ö-ző* nyugati és déli területekről származók száma, mindössze 5 fő volt az északi és keleti régióból. Viszont a 71% *csöpörög*-öt jelölő 56 és 73 év közötti adatközlő közül 2 fő a nem *ö-ző* régiókból került ki. A 27 és 39, valamint a 40 és 55 év közötti korosztályokban is kicsivel többen voltak a nyugati és déli területekről származó adatközlők, ennek ellenére néhány százalékkal többen jelölték meg az illabiális alternánst mint a két csoportból. Így megállapítható, hogy a *csepereg* ~ *csöpörög* szó pár ingadozása a középső korosztályokban a legnagyobb, az 56 év fölöttiek és a 19 év alatti adatközlők pedig inkább az *ö-ző* alakot részesítik előnyben.

5. diagram

A *zsemle* ~ *zsömle* használata

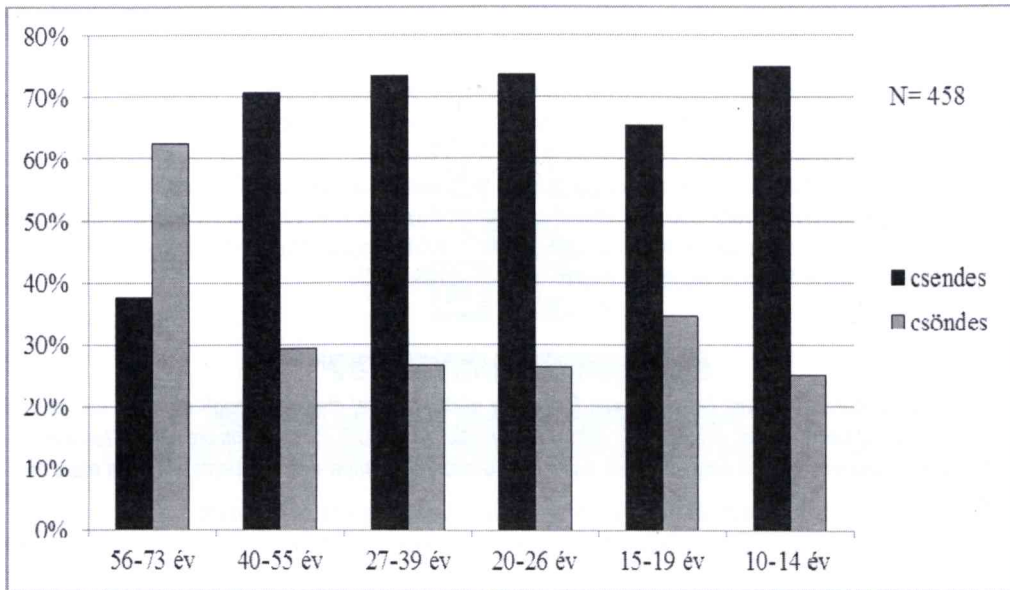
A *zsemle* ~ *zsömle* szó párnál is a többség a labiális formát választotta, ezt ábrázolja a 3. kördiagram: 34%-a az adatközlőknek egyértelműen a *zsömle*, 19%-uk pedig inkább *zsömle* variánst jelölte meg, tehát összesen az 53%-a, tehát több mint a fele a kérdőív kitöltőinek. Ezzel szemben az értelmező szótárban a *zsemle*-nél olvasható a szócikk és a magyarázatban is az *e*-s alak szerepel.

6. diagram
A zsemle ~ zsömle használata

A 4. diagramon látható, hogy a 27–39 és a 40–55 év közötti életkori csoportokban kicsivel többen választották, hogy a *zsemlet* vagy inkább a *zsömlet* használják. A lakóhelyi adatokkal összevetve azt tapasztaltam, hogy a terület nyelvjárási jellegétől függetlenül tették ezt. A 27–39 közötti korosztályban az északi és keleti területeken született adatközlők 52%-a jelölt *zsemle*-t, a déli és nyugati területekről pedig 56%. A 40–55 évesek csoportjában pedig éppen ellentétes eredményt kaptam: a jellemzően ő-ző területeken 59%-a a válaszadóknak jelölte az illabiális változatot, a jellemzően e-ző vidékeken viszont kevesebben, csak 36% használja az e-ző alakot a saját bevallása szerint. Az összesített adatok ebben a korosztályban azért mutatják az *zsemle* alak gyakoriságát, mert a déli és nyugati területekről több személy vett részt a tesztben, közülük többen választották. Úgy gondolom, egy lehetséges magyarázat erre a jelenségre, hogy ebben a korban a beszélők, akik aktív munkavállalók, jobban törekszenek a normakövetésre, a sztenderdebnek tartott alakok használatára. A fiatalabb korosztályokba sorolt adatközlők viszont inkább a szópár ő-ző tagját választották, ahogyan a legidősebbek is. A válaszadók attitűdjének és választásuk motivációjának felmérése adhatja meg a választ, de ezen adatok alapján megállapítható, hogy az általánosan elterjedt változat a *zsömle*.

A következő, egyben utolsó példám a *csendes ~ csöndes* szópár, amihez kördiagramot nem készítettem, mivel a kérdőívvel gyűjtött adatok is az e-ző forma gyakoriságát mutatják. A *csöndes* alakot nem tartalmazza a *Magyar értelmező kéziszótár* (Pusztai 2003), a *csend*-nél viszont szerepel a *csönd* is, stílusbesorolás nélkül, de másodlagosan.

7. diagram
A csendes ~ csöndes használata

Az 5. diagramról leolvasható, hogy az illabiális változatot jóval többen jelölték meg, csak a legidősebb korosztályban választották többen a csöndes-t, az 56 – 73 éves csoport 62,5%-a. Hozzá kell tenni, hogy a nem ö-ző területekről származók kevesen voltak ebben a csoportban. Megnéztem, hogy az északi és keleti régiókból melyik alakokat jelölték meg, és azt vettem észre, hogy az öt főből három az ö-ző változatot választotta. A többi korcsoportnál egyértelmű volt az illabiális alak dominanciája. Tehát ez a példa jól szemlélteti, hogy a fiatalabb és az idősebb életkori csoportok között kimutatható az eltérés. Előfordulhat, hogy egy nyelvi forma annak beszélőivel együtt kihal, amit előrevetíthet a fiatalok körében csökkenő használat. Ezt a jelenséget pedig a területi megoszlással együtt lesz érdemes megvizsgálni.

Összefoglalás

A kérdőíves felmérésemben a köznyelvi e ~ ö váltakozást mutató szavakat vizsgáltam. A kérdőívvel kapott adatok megmutatják, hogy melyek azok a szópárok, amelyeknek mindkét változata egyaránt normatívnak mondható, és hogy mely esetekben egyértelmű, hogy a két alak közül az egyik elterjedtebb. Néhány esetben a *Magyar értelmező kéziszótár* (Pusztai 2003) által meghatározott sorrendnek, miszerint az elsődlegesnek tartott e-ző alaknál szerepel a teljes szócikk, ellentmondanak a kapott eredmények. A *csepereg ~ csöpörög* és a *zsemle ~ zsömle* esetében a pár ö-ző tagja volt a többiek által használt. Ennél a két szópárnál láthattuk azt is, hogy a 27–39 és a 40–55 évesek válaszai eltértek a többi korcsoportétól, ők az e-ző alakot jelölték meg kicsivel többen. A csendes ~ csöndes minimálpárnál megfigyelhető volt, hogy a legidősebb korosztály válaszai eltértek a többi életkori csoport válaszaitól: a többség az illabiális, míg az idősebbek a labiális formát preferálták. A legfiatalabbak csoportjánál viszont nem rajzolódott ki éles különbség egyik példában sem.

További kutatási célom, hogy interjúkat készítsék különböző korú, iskolázottságú és a nyelvterület különböző részein élő adatközlőkkel, így az e ~ ö váltakozás spontán beszédbeli megjelenését is megfigyelhetném. Az interjúalanyokkal mondatkiegészítéssel is elvégeztetnék. Az önbevalláson alapuló kérdőív és a mondatkiegészítéssel készített tesztek eredményeinek, valamint a spontán beszédbeli használatnak az összehasonlításával pontosabb képet kaphatunk erről a nyelvi jelenségről.

IRODALOM

- Kiss J. (szerk.) 2001. *Magyar dialektológia*. Budapest: Osiris Kiadó.
- Pusztai F. (főszerk.) 2003. *Magyar értelmező kéziszótár*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Magyar Tudományos Akadémia 2011. *A magyar helyesírás szabályai*. Tizenegyedik kiadás. Tizenkettedik lenyomat. Budapest: Akadémiai Kiadó. 20–21.
- Trudgill, P. 1997. *Bevezetés a nyelv és a társadalom tanulmányozásába*. Szeged: JGYTF Kiadó.
- Wirt P. 2014. A köznyelvben váltakozó e-ző és ö-ző morfémák. Egy kérdőíves vizsgálat eredményei. Elhangzott: *Többsnyelvűség és kommunikáció Kelet-Közép-Európában. XXIV. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus*. Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár. 2014. április 24–26.

The e ~ ö alternation in standard language

Present-day Hungarian standard language was formed by mixing several dialects, though the main source was the e-using northeastern dialect. Some words show an alternation of e and ö, these words are used in two forms in both speaking and writing. The data collected, using my questionnaire, show which variants are used more commonly.